

**Załącznik nr 2
do Zarządzenia Nr
Prezydenta Miasta Krakowa
z dnia**

Zasady rozliczania VAT w Gminie Miejskiej Kraków

Spis treści	
Rozdział 1	3
Ogólne zasady rozliczania transakcji VAT	3
Rozdział 2	5
Zasady rozliczania podatku należnego	5
1. Ogólne zasady prowadzenia rozliczeń z tytułu VAT związanych z transakcjami sprzedażowymi.	5
2. Sprzedaż nieruchomości niezabudowanych.	8
3. Sprzedaż nieruchomości zabudowanych.	9
4. Użytkowanie wieczyste gruntu.	10
5. Sprzedaż towarów używanych.	12
6. Opłata za wydawanie duplikatów świadectw i legitymacji przez placówkę oświatową. ...	12
7. Świadczenie usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe.	13
8. Świadczenie usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne.	14
9. Świadczenie usług najmu ruchomości.	15
10. Świadczenie usług bezumownego korzystania z nieruchomości.	16
11. Świadczenie usług wstępu (bilety)	17
12. Sprzedaż posiłków.	18
13. Świadczenie usług zakwaterowania.	19
14. Świadczenie usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania w rozumieniu przepisów o systemie oświaty (m. in. opłata za praktyki, opłata za kursy maturalne).	20
15. Sprzedaż złomu	20
Rozdział 3	21
Zasady rozliczania podatku naliczonego	21
Rozdział 4	25
Dokumentowanie transakcji	25
1. Szczegółowe zasady dokumentowania transakcji sprzedaży i zakupu towarów i usług zawarte są w załączniku nr 3 pn. „Zasady planowania, dokumentowania, ewidencjonowania	

(wraz ze schematami księgowania) i sprawozdawczości w zakresie rozliczania VAT w GMK oraz przepływy finansowe”	25
2. Faktura	26
3. Faktura korygująca	27
4. Nota korygująca	28
5. Duplikaty faktur	29
6. Faktura wewnętrzna	29
7. Faktura „zaliczkowa”	29
8. Faktura uproszczona	30
9. Faktura – rolnik ryczałtowy	31
10. Faktura „mały podatnik”	32
11. Faktura VAT marża	32
Rozdział 5	33
Zasady postępowania w przypadku odwróconego obciążenia	33
Rozdział 6	35
Procedura postępowania w odniesieniu do nieściągalnych wierzytelności (złe długi)	35
Rozdział 7	35
Czynności nieodpłatne	35

Rozdział 1

Ogólne zasady rozliczania transakcji VAT

1. Zarządzenie, instrukcje, załączniki mają charakter regulacji wewnętrznej, porządkującej, informacyjnej lub pomocniczej i nie stanowią źródła prawa.
2. Zarządzenie i jego załączniki nie zastępują obowiązku stosowania się do obowiązujących aktów normatywnych, a pierwszeństwo stosowania mają zawsze przepisy prawa oraz obowiązująca wykładnia organów podatkowych i sądów administracyjnych.
3. Zastosowanie się do zarządzenia i jego załączników musi się odbywać zawsze w ramach dozwolonych przez przepisy prawa.
4. Zarządzenie i jego załączniki nie mogą zastępować konieczności zachowania się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
5. Zastosowanie się do zarządzenia i jego załączników nie wyłącza odpowiedzialności karnej skarbowej czy odpowiedzialności z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych.
6. GMK jest zarejestrowana jako czynny podatnik VAT i posługuje się numerami identyfikacji podatkowej (NIP):
 - 1) w transakcjach krajowych: 676 101 37 17;
 - 2) w transakcjach wewnątrzwspólnotowych (UE): PL: 676 101 37 17
(w przypadku dokonywania wewnątrzwspólnotowego nabycia lub dostawy towarów, importu usług oraz świadczenia usług podlegającego opodatkowaniu poza granicami kraju).
7. Właściwym dla GMK urzędem skarbowym w zakresie rozliczania VAT jest Małopolski Urząd Skarbowy w Krakowie z siedzibą przy os. Bohaterów Września 80, 31-621 Kraków.
8. Jednostki w ramach prowadzonej działalności samodzielnie dokonują wszystkich czynności niezbędnych do rozliczenia VAT na poziomie GMK.
9. Transakcje pomiędzy Jednostkami znajdują się poza systemem rozliczeń VAT i dokumentowane są przy zastosowaniu not księgowych.
10. W przypadku umów zawieranych przez kierujących komórkami organizacyjnymi UMK należy stosować poniższe zapisy:

UMOWA
zawarta w dniu w Krakowie, pomiędzy Gminą Miejską Kraków, z siedzibą w Krakowie (31-004), Pl. Wszystkich Świętych 3-4, zwaną w dalszej treści „Zamawiającym” reprezentowanym przez (imię i nazwisko) – (stanowisko) Wydziału/Biura (nazwa komórki organizacyjnej UMK) działającego na podstawie Pełnomocnictwa/Zarządzenia Nr Prezydenta Miasta Krakowa z dnia

11. W przypadku umów zawieranych przez kierujących jednostkami budżetowymi i samorządowym zakładem budżetowym należy stosować poniższe zapisy:

UMOWA

zawarta w dniu w Krakowie, pomiędzy Gminą Miejską Kraków, z siedzibą w Krakowie (31-004), Pl. Wszystkich Świętych 3-4, zwaną w dalszej treści „Zamawiającym” reprezentowanym przez (imię i nazwisko) – (stanowisko) (nazwa jednostki budżetowej/zakładu budżetowego) z siedzibą (siedziba jednostki budżetowej/zakładu budżetowego) działającego na podstawie Pełnomocnictwa/Zarządzenia Nr Prezydenta Miasta Krakowa z dnia

12. We wszystkich umowach należy stosować numery identyfikujące GMK, to jest:

NIP: 676 101 37 17
REGON: 351554353

13. W przypadku zawierania umów dochodowych należy dodatkowo zamieścić następujący zapis:
„Wystawiane faktury będą wskazywać jako podatnika-sprzedawcę”:

*Gmina Miejska Kraków
Pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
NIP: 676 101 37 17*

Jednostka wystawiająca:

Nazwa jednostki (*pełna nazwa jednostki*)
Adres (*adres siedziby jednostki*).
(bez podawania numeru NIP).

lub

Jednostka wystawiająca:

Nazwa jednostki: Urząd Miasta Krakowa – (*nazwa komórki organizacyjnej UMK*)
Adres: (*adres siedziby komórki organizacyjnej UMK*)
(bez podawania numeru NIP)

14. W przypadku umów dochodowych za wskazanie prawidłowej stawki opodatkowania oraz określenie momentu powstania obowiązku podatkowego odpowiada Dyrektor/Kierownik Jednostki.

15. W przypadku zawierania umów wydatkowych należy dodatkowo zamieścić następujący zapis:
„Wystawione przez Wykonawcę faktury powinny wskazywać jako podatnika – nabywcę:

*Gmina Miejska Kraków
Pl. Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków
NIP: 676 101 37 17*

Jednostka odbierająca:

Nazwa jednostki (*pełna nazwa jednostki*)

Adres (*adres siedziby jednostki*).

(bez podawania numeru NIP).

lub

Jednostka odbierająca:

Nazwa jednostki: Urząd Miasta Krakowa – (*nazwa komórki organizacyjnej UMK*)

Adres: (*adres siedziby komórki organizacyjnej UMK*)

(bez podawania numeru NIP)

Określenie „Jednostka odbierająca”, jest rekomendowanym oznaczeniem, natomiast obowiązkiem jest umieszczenie na fakturze nazwy i adresu Jednostki. Dopuszcza się wskazywanie nazwy i adresu Jednostki w miejscach zdefiniowanych jako: odbiorca, adresat lub innych (także w uwagach) używanych przez wystawiającego fakturę.

16. W przypadku umów wydatkowych za wskazanie prawidłowej kwoty VAT podlegającej odliczeniu oraz określenie terminu tego odliczenia odpowiada Dyrektor/Kierownik Jednostki
17. Rozstrzyganie wszelkich wątpliwości, związanych z rozliczeniem VAT oraz występowanie o indywidualną interpretację prawa podatkowego (w zakresie VAT) odbywa się na poziomie GMK.
18. W celu ustalenia niektórych stawek VAT konieczne jest określenie symbolu według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) dla dostawy towarów lub świadczenia usług (jeśli ustawa VAT powołuje się na klasyfikację).
19. Polityka rachunkowości każdej Jednostki winna uwzględniać zasady opisane w niniejszym zarządzeniu, w szczególności zasady sporządzania, obiegu i kontroli, przechowywania i zabezpieczania dokumentów stanowiących dokumentację związaną z rozliczaniem VAT w GMK (w szczególności dokumentów sprzedaży, dokumentów zakupu, faktur wewnętrznych, informacji cząstkowych VAT itp.) oraz ujednolicony plan kont.

Rozdział 2

Zasady rozliczania podatku należnego

1. Ogólne zasady prowadzenia rozliczeń z tytułu VAT związanych z transakcjami sprzedażowymi.

Ustalenie konsekwencji na gruncie VAT związanych z czynnościami „sprzedażowymi” dokonywanymi przez Jednostki powinno nastąpić w etapach:

- Etap I** - ustalenie czy Jednostka dokonując danej czynności działa w charakterze podatnika VAT;
- Etap II** - jeżeli Jednostka dokonując danej czynności działa w charakterze podatnika VAT – ustalenie czy czynność ta jest objęta zakresem „przedmiotowym” VAT;
- Etap III** - jeżeli dana czynność jest objęta zakresem „przedmiotowym” VAT – określenie szczegółowych zasad rozliczenia tej czynności dla celów VAT, tj. ustalenie:
- momentu powstania obowiązku podatkowego w VAT;
 - stawki VAT;
 - obowiązków formalnych (np. właściwej formy udokumentowania tej czynności).

1) Etap I – zasady ustalania, czy Jednostka dokonując danej czynności działa w charakterze podatnika VAT.

Uwagi ogólne

Zgodnie z przepisami ustawy o VAT, opodatkowaniu tym podatkiem podlegają wyłącznie czynności (transakcje) dokonywane przez podatników VAT.

Tym samym, punktem wyjścia dla określenia czy dana czynność (transakcja) dokonywana przez Jednostkę podlega opodatkowaniu VAT jest ustalenie, czy dokonując tej czynności Jednostka występuje w charakterze podatnika VAT.

Należy przy tym podkreślić, iż – zgodnie z utrwalonym w doktrynie prawa podatkowego poglądem – podatnikiem VAT się „bywa”, co oznacza, iż dany podmiot może działać w charakterze podatnika VAT dokonując określonych czynności (transakcji), a dokonując innych czynności działać w charakterze podmiotu niebędącego podatnikiem VAT.

Poniżej przedstawione są ogólne zasady ustalania, które z czynności (transakcji) dokonywane są przez Jednostkę, działającą w charakterze podatników VAT.

Jednostki jako podatnicy VAT.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o VAT, podatnikami VAT są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą, o której mowa w art. 15 ust. 2 ustawy o VAT, bez względu na cel lub rezultat takiej działalności.

W myśl art. 15 ust. 2 ustawy o VAT, działalność gospodarcza obejmuje wszelką działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody. Działalność gospodarcza obejmuje w szczególności czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych.

Art. 15 ust. 6 ustawy o VAT stanowi natomiast, iż za podatników VAT nie uznaje się organów władzy publicznej oraz urzędów obsługujących te organy w zakresie realizowanych zadań nałożonych odrębnymi przepisami prawa, dla realizacji których zostały one powołane, z wyłączeniem czynności wykonywanych na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych.

W świetle powyższych regulacji, w praktyce uznaje się, iż jednostki samorządu terytorialnego (w tym gminy):

- a) **nie działają w charakterze podatników VAT** – w zakresie w jakim realizują zadania nałożone na te jednostki odrębnymi przepisami, dla realizacji których jednostki te zostały powołane (w szczególności, gmina nie jest uważana za podatnika VAT, jeżeli dana czynność jest związana z realizacją zadań własnych gminy, określonych w ustawie o samorządzie gminnym, tj. tzw. działalność „statutowa” gminy).
- b) **działają w charakterze podatników VAT** – w zakresie, w jakim dokonują czynności (transakcji) mające charakter działalności gospodarczej na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych.

2) Etap II – zakres „przedmiotowy” VAT.

Zakres „przedmiotowy” ustawy o VAT.

W przypadku uznania, iż dana czynność (transakcja) jest wykonywana przez Jednostkę w charakterze podatnika VAT, należy zweryfikować, czy czynność ta mieści się w katalogu czynności podlegających opodatkowaniu VAT.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o VAT, opodatkowaniu VAT podlegają następujące czynności (transakcje):

- a) odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju;
- b) eksport towarów (tj. dostawa towarów wysyłanych lub transportowanych z terytorium kraju poza terytorium Unii Europejskiej przez dostawcę lub na jego rzecz, lub nabywcę mającego siedzibę poza terytorium kraju lub na jego rzecz, z wyłączeniem towarów wywożonych przez samego nabywcę do celów wyposażenia lub zaopatrzenia statków rekreacyjnych oraz turystycznych statków powietrznych lub innych środków transportu służących do celów prywatnych, jeżeli wywóz towarów poza terytorium Unii Europejskiej jest potwierdzony przez urząd celny określony w przepisach celnych);
- c) import towarów na terytorium kraju, tj. przywóz towarów z terytorium państwa trzeciego na terytorium Unii Europejskiej;
- d) wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów za wynagrodzeniem na terytorium kraju, tj. nabycie prawa do rozporządzania jak właściciel towarami, które w wyniku dokonanej dostawy są wysyłane lub transportowane na terytorium innego niż Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej niż terytorium państwa członkowskiego rozpoczęcia wysyłki lub transportu przez dokonującego dostawy, nabywcę towarów lub na ich rzecz);
- e) wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów, tj. wywóz towarów z terytorium kraju w wykonaniu czynności określonych w art. 7 na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej inne niż terytorium Polski.

Ponadto, art. 7 ust. 2 ustawy o VAT określa zasady opodatkowania tym podatkiem nieodpłatnych dostaw towarów, a art. 8 ust. 2 ustawy o VAT określa zasady opodatkowania nieodpłatnego świadczenia usług.

Zgodnie z art. 6 ustawy o VAT, przepisów ustawy nie stosuje się do:

- a) transakcji zbycia przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa;
- b) czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy.

Opodatkowaniu VAT nie będą podlegać czynności wykonywane pomiędzy Jednostkami. Czynności te – dla celów VAT – uznawane są bowiem za czynności wykonane przez GMK z „samym sobą”.

3) Etap III – określenie szczegółowych zasad rozliczenia czynności dokonywanych przez miejskie Jednostki dla celów VAT.

Zasady dokonywania rozliczeń z tytułu VAT w związku z czynnościami (transakcjami) sprzedażowymi zostały przedstawione poniżej.

2. Sprzedaż nieruchomości niezabudowanych.

- 1) Jeżeli przedmiotem sprzedaży jest nieruchomość złożona z kilku (kilkunastu) działek ewidencyjnych, odrębnej kwalifikacji podatkowej podlega każda działka ewidencyjna.
- 2) W przypadku gdy, dla sprzedawanej działki ewidencyjnej nie został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, a także nie została wydana decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, transakcja taka podlega zwolnieniu z opodatkowania.

Podstawa prawna do zastosowania zwolnienia: art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy VAT.

- 3) W przypadku gdy, dla sprzedawanej działki ewidencyjnej został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, a grunt podlegający sprzedaży nie jest przeznaczony pod zabudowę – tereny rolne, leśne, itp. – transakcja taka zwolniona jest z opodatkowania.

Podstawa prawna do zastosowania zwolnienia: art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy VAT.

- 4) W przypadku gdy dla sprzedawanej działki ewidencyjnej został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub została wydana decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a grunt podlegający sprzedaży jest przeznaczony pod zabudowę, transakcja taka opodatkowana jest podstawową stawką VAT.
- 5) W przypadku sprzedaży nieruchomości niezabudowanych podstawę opodatkowania stanowi wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Jeżeli transakcja podlega opodatkowaniu VAT, podstawę opodatkowania stanowi kwota netto.
- 6) W przypadku sprzedaży nieruchomości niezabudowanych obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wydania tej nieruchomości nabywcy.
- 7) W przypadku gdy przed wydaniem nieruchomości nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności, w odniesieniu do wpłaconej części.
- 8) W przypadku gdy sprzedaż nieruchomości niezabudowanej dokonywana jest w drodze przetargu, a warunkiem uczestnictwa w nim jest wniesienie wadium, obowiązek podatkowy w odniesieniu do kwoty wadium powstaje z chwilą wyłonienia oferenta, który wygrał przetarg.
- 9) W przypadku sprzedaży na rzecz innego podatnika VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem VAT powstaje obowiązek wystawienia faktury. Fakturę wystawia się nie wcześniej niż 30 dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż

15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, dotyczy to również wpłaty wadium i zaliczki.

- 10) Faktury dokumentujące sprzedaż nieruchomości niezabudowanych, zwolnionych z opodatkowania VAT, powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

3. Sprzedaż nieruchomości zabudowanych.

- 1) Jeżeli przedmiotem sprzedaży jest nieruchomość zabudowana złożona z kilku (kilkunastu) działek ewidencyjnych, odrębnej kwalifikacji podatkowej podlega każda działka ewidencyjna.
- 2) W przypadku gdy na jednej działce ewidencyjnej znajduje się kilka obiektów stanowiących budynek lub budowlę kwalifikacji podatkowej dokonuje się odrębnie dla każdego z tych obiektów.
- 3) W przypadku gdy obiekty znajdujące się na nieruchomości nie stanowią budynku, budowli lub ich części, a także w przypadku gdy na nieruchomości znajdują się obiekty liniowe (budowle) niebędące własnością sprzedawcy, transakcję taką należy zakwalifikować jako sprzedaż nieruchomości niezabudowanej.
- 4) W przypadku gdy obiekty znajdujące się na nieruchomości stanowią budynek, budowlę lub ich część, należy ustalić czy w odniesieniu do tych obiektów nastąpiło pierwsze zasiedlenie.
- 5) Jeżeli w odniesieniu do obiektów znajdujących się na nieruchomości nastąpiło pierwsze zasiedlenie, a dodatkowo od pierwszego zasiedlenia upłynął okres co najmniej dwóch lat, taka sprzedaż może korzystać ze zwolnienia z opodatkowania. Podstawa prawna do zastosowania zwolnienia: art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy VAT.
- 6) Jeżeli w przypadku sprzedaży nieruchomości zabudowanej zostaną łącznie spełnione następujące warunki:
 - a) obie strony transakcji (sprzedawca i nabywca) są czynnymi podatnikami VAT,
 - b) obie strony, przed dniem dokonania dostawy nieruchomości zabudowanej, złożą właściwemu dla nabywcy naczelnikowi urzędu skarbowego, zgodne oświadczenie o rezygnacji ze zwolnienia z opodatkowania i wyborze opcji opodatkowania sprzedaży nieruchomości zabudowanej,
- istnieje możliwość rezygnacji ze zwolnienia z opodatkowania takiej sprzedaży.
- 7) W przypadku gdy w odniesieniu do obiektów znajdujących się na sprzedawanej nieruchomości nie nastąpiło pierwsze zasiedlenie lub od pierwszego zasiedlenia nie upłynął okres co najmniej dwóch lat, sprzedaż taka może zostać zwolniona z opodatkowania jeżeli:
 - a) sprzedawcy przy nabyciu w stosunku do tych obiektów nie przysługiwało prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego oraz;
 - b) sprzedawca nie ponosił wydatków na ulepszenie tych obiektów przekraczających kwoty 30% wartości początkowej, w stosunku do których przysługiwałoby mu prawo do odliczenia podatku naliczonego, warunkiem tego nie stosuje się jeżeli od dnia poniesienia takich wydatków ulepszony obiekt wykorzystywany był do czynności opodatkowanych przez co najmniej 5 lat.

Podstawa prawna do zastosowania zwolnienia: art. 43 ust. 1 pkt 10a ustawy VAT.

W odniesieniu do sprzedaży nieruchomości podlegających zwolnieniu z VAT na podstawie ww. przepisu nie istnieje możliwość wybrania opcji opodatkowania VAT.

- 8) W przypadku gdy nieruchomość nie może korzystać ze zwolnień, o których mowa w pkt od 1 do 7, a jednocześnie zakwalifikować ją można do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym, sprzedaż takiej nieruchomości podlega opodatkowaniu przy zastosowaniu obniżonej stawki VAT.
- 9) W przypadku transakcji sprzedaży nieruchomości dot. budownictwa mieszkaniowego o powierzchni przekraczającej ustawowo określone limity (wskazane w ustawie VAT), obniżoną stawkę VAT stosuje się tylko do części nieruchomości kwalifikującej się do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym. W odniesieniu do sprzedaży części powierzchni, przekraczającej część nieruchomości kwalifikującej się do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym, stosuje się podstawową stawkę VAT.
- 10) W przypadku sprzedaży nieruchomości zabudowanych, które nie spełniają warunków do zastosowania zwolnienia z opodatkowania oraz do zastosowania obniżonej stawki podatku, transakcja taka opodatkowana jest przy zastosowaniu podstawowej stawki VAT.
- 11) W przypadku sprzedaży nieruchomości zabudowanych podstawę opodatkowania VAT stanowi wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Jeżeli transakcja podlega opodatkowaniu VAT, podstawę opodatkowania stanowi kwota netto.
- 12) W przypadku dostawy nieruchomości zabudowanych z podstawy opodatkowania nie wyodrębnia się wartości gruntu. Sprzedaż taka stanowi jedną transakcję. Zatem grunt opodatkowany jest taką samą stawką lub korzysta z tego samego zwolnienia z opodatkowania jak położony na nim budynek, budowla lub ich część. Zasada ta nie dotyczy transakcji, w przypadku gdy wraz z ustanowieniem prawa użytkowania wieczystego gruntu następuje sprzedaż budynków, budowli lub ich części położonych na tym gruncie.
- 13) W przypadku sprzedaży nieruchomości zabudowanych obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wydania tej nieruchomości nabywcy.
- 14) Jeżeli przed wydaniem nieruchomości nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności, w odniesieniu do wpłaconej części.
- 15) W przypadku gdy, sprzedaż nieruchomości zabudowanej dokonywana jest w drodze przetargu, a warunkiem uczestnictwa w nim jest wniesienie wadium, obowiązek podatkowy, w odniesieniu do kwoty wadium, powstaje z chwilą wyłonienia oferenta, który wygrał przetarg.
- 16) W przypadku sprzedaży na rzecz innego podatnika VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem VAT powstaje obowiązek wystawienia faktury. Fakturę wystawia się nie wcześniej niż 30 dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, dotyczy to również wpłaty wadium i zaliczki.
- 17) Faktury dokumentujące sprzedaż nieruchomości zabudowanych, zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

4. Użytkowanie wieczyste gruntu.

- 1) Jeżeli przedmiotem ustanowienia prawa użytkowania wieczystego gruntu jest nieruchomość złożona z kilku (kilkunastu) działek ewidencyjnych, odrębnej kwalifikacji podatkowej podlega każda działka ewidencyjna.
- 2) W przypadku oddawania w użytkowanie wieczyste działki ewidencyjnej, znajdującej się na obszarze nieobjętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego lub na obszarze, dla którego nie została wydana decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, transakcja taka podlega zwolnieniu z opodatkowania.
Podstawa prawna do zastosowania zwolnienia: art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy VAT.
- 3) W przypadku gdy, działka ewidencyjna oddawana w użytkowanie wieczyste znajduje się na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a grunt podlegający oddaniu w użytkowanie wieczyste nie jest przeznaczony pod zabudowę (tereny rolne, leśne, itp.) transakcja taka zwolniona jest z opodatkowania.
Podstawa prawna do zastosowania zwolnienia: art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy VAT.
- 4) W przypadku gdy, działka ewidencyjna oddawana w użytkowanie wieczyste znajduje się na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego lub decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, transakcja taka opodatkowana jest podstawową stawką VAT.
Uwaga: w odniesieniu do użytkowania wieczystego gruntu ustanowionego w okresie od 1 maja 2004r. do 31 grudnia 2010r. opłaty roczne opodatkowane są przy zastosowaniu stawki VAT wynoszącej 22%.
- 5) Wskazane w punktach od 1 do 4 zasady opodatkowania oraz zwolnienia z opodatkowania mają zastosowanie zarówno do pierwszej opłaty, jak i do opłat rocznych z tytułu ustanowienia prawa wieczystego użytkowania gruntu.
- 6) W przypadku ustanowienia prawa wieczystego użytkowania gruntu dokonywanego wraz z jednoczesną dostawą budynku, budowli lub ich części, podstawę opodatkowania określa się odrębnie dla tego prawa i obiektu (budynek, budowli lub ich części), znajdującego się na gruncie oddawanym w użytkowanie wieczyste.
- 7) W przypadku, gdy transakcja sprzedaży lub ustanowienia prawa wieczystego użytkowania dotyczy gruntu, na którym znajduje się budynek, budowla lub ich część, stawkę VAT, możliwość zastosowania zwolnienia z opodatkowania VAT, a także moment powstania obowiązku podatkowego dla takiej transakcji ustala się na zasadach określonych jak dla dostawy gruntu zabudowanego (Sprzedaż nieruchomości zabudowanych).
- 8) W związku z ustanowionym prawem użytkowania wieczystego gruntu, podstawę opodatkowania dla pierwszej opłaty oraz dla opłaty rocznej, ponoszonych przez użytkowników, stanowi kwota ustalona w umowie.
W przypadku pierwszej opłaty obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania zapłaty. W przypadku opłaty rocznej obowiązek podatkowy, powstaje z chwilą dokonania zapłaty, nie później jednak niż z upływem roku do którego odnoszą się te opłaty (31 grudnia danego roku).
- 9) W przypadku ustanowienia prawa użytkowania wieczystego gruntu na rzecz innego podatnika VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem VAT powstaje obowiązek wystawienia faktury. Fakturę wystawia się nie wcześniej niż 30 dnia przed datą powstania

obowiązku podatkowego i nie później niż 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.

- 10) W przypadku ustanowienia prawa użytkowania wieczystego gruntu na rzecz osoby fizycznej, nieprowadzącej działalności gospodarczej, na jej wniosek należy wystawić fakturę.
- 11) Faktury dokumentujące ustanowienie prawa użytkowania wieczystego gruntu korzystających ze zwolnienia z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

5. Sprzedaż towarów używanych.

- 1) W przypadku sprzedaży towarów używanych, które wykorzystywane były wyłącznie na cele działalności zwolnionej z VAT, jeżeli z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów nie przysługiwało dokonującemu ich dostawy prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego; transakcja taka korzysta ze zwolnienia z opodatkowania.

Podstawa prawna do zastosowania zwolnienia: art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy VAT.

- 2) W przypadku sprzedaży towarów używanych, które wykorzystywane były do czynności opodatkowanych (choćby w części) lub czynności mieszanych, dostawę taką należy opodatkować przy zastosowaniu podstawowej stawki VAT.
- 3) W przypadku sprzedaży towarów używanych podstawę opodatkowania stanowi wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Jeżeli transakcja podlega opodatkowaniu VAT, podstawę opodatkowania stanowi kwota netto.
- 4) W przypadku sprzedaży towarów używanych obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy.
- 5) Jeżeli przed wydaniem towaru nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.
- 6) W przypadku sprzedaży na rzecz innego podatnika VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem VAT powstaje obowiązek wystawienia faktury. Fakturę wystawia się nie wcześniej niż 30 dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy (dotyczy to również wpłaty zaliczki).
- 7) W przypadku sprzedaży towaru używanego na rzecz osoby fizycznej, nieprowadzącej działalności gospodarczej, należy wystawić fakturę na jej wniosek. W przypadku płatności gotówkowej koniecznym jest dokumentowanie tych wpłat przy użyciu kasy rejestrującej.
- 8) Faktury dokumentujące sprzedaż towarów używanych i zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

6. Opłata za wydawanie duplikatów świadectw i legitymacji przez placówkę oświatową.

- 1) Opłata za wydawanie duplikatów świadectw i legitymacji korzysta ze zwolnienia z opodatkowania. Podstawa prawna do zastosowania zwolnienia wynika z art. 43 ust. 1 pkt 26 ustawy VAT.

- 2) Obowiązek podatkowy sprzedaży duplikatów świadectw i legitymacji powstaje z chwilą dokonania dostawy.
- 3) Jeżeli przed wydaniem duplikatów świadectw i legitymacji nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.
- 4) Jeżeli na żądanie osoby fizycznej wystawiona zostanie faktura z tytułu sprzedaży duplikatów świadectw i legitymacji zwolnionych z opodatkowania, faktura taka powinna obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

7. Świadczenie usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe.

- 1) W przypadku świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe nie stosuje się żadnej preferencji podatkowej (obniżonej stawki VAT lub zwolnienia z opodatkowania). Transakcja taka opodatkowana jest podstawową stawką VAT.
- 2) W przypadku świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe podstawę opodatkowania stanowi wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Jeżeli transakcja podlega opodatkowaniu VAT, podstawę opodatkowania stanowi kwota netto.
- 3) W zależności od postanowień umowy najmu lub dzierżawy podstawa opodatkowania dla sprzedaży tzw. „mediów” może zostać określona razem lub odrębnie od podstawy opodatkowania czynszu, ponoszonego z tytułu świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe. W konsekwencji sprzedaż tzw. „mediów”, w wypadku wyodrębnienia jej od samej opłaty za najem (czynsz) opodatkowana będzie przy zastosowaniu właściwych dla mediów stawek określonych w ustawie VAT. Wymaga to każdorazowej analizy umowy najmu/dzierżawy w tym zakresie.
- 4) W przypadku świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wystawienia faktury z tego tytułu, nie później niż z chwilą upływu terminu płatności.
- 5) W przypadku dokonania sprzedaży usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele użytkowe na rzecz innego podatnika VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem VAT, powstaje obowiązek wystawienia faktury. Fakturę wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności, nie wcześniej jednak niż 30 dnia przed datą wykonania usługi, chyba że faktura zawiera informację, jakiego okresu rozliczeniowego dotyczy.
- 6) W przypadku wskazania na fakturze okresu rozliczeniowego istnieje możliwość wystawienia faktury wcześniej niż 30 dnia przed datą wykonania usługi.
- 7) W przypadku świadczenia usług najmu i dzierżawy lokali na cele użytkowe na rzecz osób fizycznych niebędących podatnikiem VAT nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję.
- 8) W przypadku gdy nabywca, będący osobą fizyczną niebędącą podatnikiem VAT, w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym wykonano usługę zgłosi żądanie wystawienia faktury, należy taką fakturę wystawić. Jednakże należy taką transakcję potwierdzić innym dokumentem.
- 9) Refakturowanie usług, w tym tzw. „mediów”, wymaga każdorazowej analizy stanu faktycznego.

- 10) W przypadku gdy z analizy stanu faktycznego wynika, że refakturowane media powinny być traktowane jako element/składnik wynagrodzenia (czynszu) za najem, media należy opodatkować stawką VAT właściwą dla najmu.
- 11) W przypadku gdy z analizy stanu faktycznego wynika, że „refakturowane” media powinny być traktowane w umowie jako element osobny od usług najmu::
- a) odsprzedaż (refakturowanie usług, w tym tzw. „mediów”) nabytych we własnym imieniu, lecz na rzecz innych podmiotów usług, dokonywana jest przy zastosowaniu stawek VAT lub zwolnienia z opodatkowania, które określone zostały przy ich nabyciu.
 - b) w przypadku gdy zakup, a następnie świadczenie usług następują od podmiotu korzystającego ze zwolnienia z opodatkowania, ze względu na jego podmiotowość podatkową „refakturowanie” usług dokonuje się przy zastosowaniu stawki VAT właściwej dla danej usługi.
 - c) w przypadku sprzedaży refakturowania usług, w tym tzw. „mediów” podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Jeżeli transakcja podlega opodatkowaniu VAT, podstawę opodatkowania stanowi kwota netto.
 - d) obowiązek podatkowy powstaje na zasadach właściwych dla sprzedaży określonego rodzaju usługi.
 - e) przepisy dotyczące wpłaty zaliczki stosuje się wyłącznie do refakturowania usług, dla których obowiązek podatkowy powstaje na zasadach ogólnych. W odniesieniu do niektórych usług, dla których obowiązek podatkowy powstaje na zasadach szczególnych, na przykład telekomunikacyjnych, ochrony osób, związanych z uzdatnianiem i dostarczaniem wody za pośrednictwem sieci wodociągowych, nie stosuje się przepisów dotyczących powstania obowiązku podatkowego w odniesieniu do wpłaconej zaliczki.

8. Świadczenie usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne.

- 1) W przypadku świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne przysługuje zwolnienie z opodatkowania VAT.
Podstawa prawna do zastosowania zwolnienia: art. 43 ust.1 pkt 36 ustawy VAT.
- 2) W przypadku świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne podstawę opodatkowania stanowi wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Jeżeli transakcja podlega opodatkowaniu VAT, podstawę opodatkowania stanowi kwota netto.
- 3) Podstawę opodatkowania dla sprzedaży tzw. „mediów” określa się odrębnie od podstawy opodatkowania czynszu ponoszonego z tytułu świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne. Sprzedaż tzw. „mediów” opodatkowana jest przy zastosowaniu właściwych dla nich stawek, określonych w ustawie o VAT.
- 4) W przypadku świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wystawienia faktury z tego tytułu, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności wynikającym z umowy.
- 5) Jeżeli nabywca dokona częściowej lub całkowitej płatności (zaliczka) z tytułu świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości na cele mieszkalne, a faktura została wystawiona

po terminie płatności, obowiązek podatkowy powstaje w terminie płatności wynikającym z umowy.

- 6) W przypadku sprzedaży na rzecz innego podatnika VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem VAT powstaje obowiązek wystawienia faktury. Fakturę wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności, nie wcześniej jednak niż 30 dnia przed datą wykonania usługi. Istnieje możliwość wystawienia faktury z tego tytułu, wcześniej niż 30 dnia przed datą upływu terminu płatności. Warunkiem skorzystania z tego uprawnienia jest konieczność wskazania okresu rozliczeniowego, którego dotyczy taka faktura.
- 7) W przypadku gdy nabywca, będący osobą fizyczną (niebędącą podatnikiem VAT), w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym wykonano usługę, zgłosił żądanie wystawienia faktury, należy taką fakturę wystawić. Jednakże należy taką transakcję potwierdzić innym dokumentem.
- 8) Refakturowanie usług, w tym tzw. „mediów” wymaga każdorazowej analizy stanu faktycznego.
- 9) W przypadku, gdy z analizy stanu faktycznego wynika, że refakturowane media powinny być traktowane jako element/składnik wynagrodzenia (czynszu) za najem – media należy opodatkować stawką VAT właściwą dla najmu.
- 10) W przypadku, gdy z analizy stanu faktycznego wynika, że „refakturowane” media powinny być traktowane w umowie jako element osobny od usług najmu:
 - a) odsprzedaż (refakturowanie usług, w tym tzw. „mediów”) nabytych we własnym imieniu, lecz na rzecz innych podmiotów usług, dokonywana jest przy zastosowaniu stawek VAT lub zwolnienia z opodatkowania, które określone zostały przy ich nabyciu.
 - b) w przypadku gdy zakup, a następnie świadczenie usług następują od podmiotu korzystającego ze zwolnienia z opodatkowania, ze względu na jego podmiotowość podatkową „refakturowanie” usług dokonuje się przy zastosowaniu stawki VAT właściwej dla danej usługi.
 - c) w przypadku sprzedaży refakturowania usług, w tym tzw. „mediów”, podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Jeżeli transakcja podlega opodatkowaniu VAT, podstawę opodatkowania stanowi kwota netto.
 - d) obowiązek podatkowy powstaje na zasadach właściwych dla sprzedaży określonego rodzaju usługi.
 - e) przepisy dotyczące wpłaty zaliczki stosuje się wyłącznie do refakturowania usług, dla których obowiązek podatkowy powstaje na zasadach ogólnych. W odniesieniu do niektórych usług, dla których obowiązek podatkowy powstaje na zasadach szczególnych, na przykład telekomunikacyjnych, ochrony osób, związanych z uzdatnianiem i dostarczaniem wody za pośrednictwem sieci wodociągowych, nie stosuje się przepisów dotyczących wpłaty zaliczki.
 - f) w przypadku refakturowania usług obowiązek wystawienia faktury powstaje na zasadach właściwych dla sprzedaży określonego rodzaju usługi.

9. Świadczenie usług najmu ruchomości.

- 1) W przypadku świadczenia usług najmu ruchomości istnieją możliwości zastosowania preferencji podatkowej (zwolnienie z opodatkowania).
- 2) W przypadku gdy świadczenie usług najmu ruchomości nie może korzystać ze zwolnienia z opodatkowania, to taka transakcja opodatkowana jest podstawową stawką VAT.
- 3) W przypadku świadczenia usług najmu ruchomości podstawę opodatkowania stanowi wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Jeżeli transakcja podlega opodatkowaniu VAT, podstawę opodatkowania stanowi kwota netto.
- 4) W przypadku świadczenia usług najmu ruchomości obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wystawienia faktury z tego tytułu, nie później jednak niż z chwilą upływu terminu płatności z tego tytułu.
- 5) Jeżeli nabywca dokona częściowej lub całkowitej płatności (zaliczka) z tytułu świadczenia usług najmu ruchomości, a faktura została wystawiona po terminie płatności, to obowiązek podatkowy powstaje w terminie płatności wynikającym z umowy.
- 6) W przypadku sprzedaży na rzecz innego podatnika VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem VAT, powstaje obowiązek wystawienia faktury. Fakturę wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności, nie wcześniej jednak niż 30 dnia przed datą wykonania usługi, chyba że faktura zawiera informację, jakiego okresu rozliczeniowego dotyczy.
- 7) Istnieje możliwość wystawienia faktury wcześniej niż 30 dnia przed datą upływu terminu płatności. Warunkiem skorzystania z tego uprawnienia jest konieczność wskazania okresu rozliczeniowego, którego dotyczy taka faktura.
- 8) W przypadku gdy nabywca, będący osobą fizyczną niebędącą podatnikiem VAT, w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonał częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę zgłosi żądanie wystawienia faktury, należy taką fakturę wystawić. Jednakże należy taką transakcję potwierdzić innym dokumentem.

10. Świadczenie usług bezumownego korzystania z nieruchomości.

- 1) Nie podlega opodatkowaniu czynność bezumownego korzystania z nieruchomości przez użytkownika w okresie przed ujawnieniem tego stanu.
- 2) Jeżeli bezumowne korzystanie z nieruchomości przez użytkownika bez tytułu prawnego, w okresie po ujawnieniu tego stanu następuje za zgodą i dobrą wolą do kontynuowania czynności polegającej na użytkowaniu nieruchomości, a dodatkowo obie strony dążą do prawnego uregulowania tego stanu (zawarcia umowy), to stawkę VAT lub zwolnienie z opodatkowania ustala się na zasadach określonych dla świadczenia usług najmu i dzierżawy nieruchomości przeznaczonych na cele mieszkalne i użytkowe.
- 3) Jeżeli bezumowne korzystanie z nieruchomości, przez użytkownika bez tytułu prawnego w okresie po ujawnieniu tego stanu następuje:
 - a) bez zgody właściciela gruntu i bez jego dobrej woli do kontynuowania czynności polegającej na użytkowaniu nieruchomości,
 - b) obie strony nie dążą do prawnego uregulowania tego stanu (zawarcia umowy),
 - c) właściciel nieruchomości podjął czynności zmierzające do usunięcia użytkownika z zajmowanej nieruchomości

- to czynność ta nie podlega opodatkowaniu.
- 4) Jeżeli po zakończeniu umowy najmu/dzierżawy nie nastąpiło podpisanie nowej umowy, a obie strony dążą do prawnego uregulowania tego stanu, czyli zawarcia umowy, to dla czynności bezumownego korzystania z nieruchomości stawkę VAT lub zwolnienie z opodatkowania ustala się na zasadach określonych dla świadczenia usług najmu i dzierżawy przeznaczonych na cele mieszkalne i użytkowe.
 - 5) Jeżeli po zakończeniu umowy najmu/dzierżawy nie następuje podpisanie nowej umowy, a obie strony nie dążą do prawnego uregulowania tego stanu (zawarcia umowy), to jeśli właściciel nieruchomości podjął czynności zmierzające do usunięcia użytkownika z zajmowanej nieruchomości, czynność bezumownego korzystania z nieruchomości nie podlega opodatkowaniu.
 - 6) W przypadku bezumownego korzystania z nieruchomości podstawę opodatkowania stanowi wszystko, co użytkownik zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Jeżeli transakcja podlega opodatkowaniu podatkiem VAT, podstawę opodatkowania stanowi kwota netto.
 - 7) Podstawę opodatkowania, dla sprzedaży tzw. „mediów”, określa się odrębnie od podstawy opodatkowania opłaty z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości. Sprzedaż tzw. „mediów” opodatkowana jest przy zastosowaniu właściwych dla nich stawek określonych w ustawie o VAT.
 - 8) W przypadku bezumownego korzystania z nieruchomości obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wystawienia faktury, nie później jednak niż z upływem terminu płatności określonego w piśmie wzywającym do uregulowania należności z tego tytułu.
 - 9) W przypadku gdy użytkownikiem jest podatnik VAT lub osoba prawna niebędąca podatnikiem VAT, powstaje obowiązek wystawienia faktury. Fakturę wystawia się najpóźniej z chwilą upływu terminu płatności określonego w piśmie wzywającym do uregulowania należności z tego tytułu, nie wcześniej jednak niż 30 dni przed datą wykonania usługi, chyba że faktura zawiera informację, jakiego okresu rozliczeniowego dotyczy.
 - 10) W przypadku gdy użytkownikiem jest osoba fizyczna niebędąca podatnikiem VAT i w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym wykonano usługę, zgłosi żądanie wystawienia faktury, należy taką fakturę wystawić. Jednakże niezależnie od żądania wystawienia faktury każdą taką transakcją należy potwierdzić innym dokumentem.

11. Świadczenie usług wstępu (bilety)

- 1) Usługi wstępu stanowiące:
 - a) usługę związaną z działalnością obiektów sportowych oraz usługę wstępu na imprezy sportowe,
 - b) usługę kulturalną lub rozrywkową, wyłącznie w zakresie usług wstępu na widowiska artystyczne,
 - c) usługę związaną z rozrywką i rekreacją, wyłącznie w zakresie wstępu na dyskoteki, sale taneczne,- podlegają opodatkowaniu obniżoną stawką VAT.

- 2) W przypadku świadczenia usług wstępu podstawę opodatkowania stanowi wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Jeżeli transakcja podlega opodatkowaniu VAT, podstawę opodatkowania stanowi kwota netto.
- 3) W przypadku świadczenia usług wstępu obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania usługi na rzecz nabywcy. .
- 4) Jeżeli przed wykonaniem usługi nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.
- 5) W przypadku sprzedaży na rzecz innego podatnika VAT lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem VAT powstaje obowiązek wystawienia faktury. Fakturę wystawia się nie wcześniej niż 30 dnia przed datą wykonania usługi i nie później niż 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy (dotyczy to również wpłaty wadium i zaliczki).
- 6) W przypadku gdy nabywcą jest osoba fizyczna niebędąca podatnikiem VAT i w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym dokonała częściowej lub całkowitej zapłaty za tą usługę, zgłosi żądanie wystawienia faktury, należy taką fakturę wystawić. Jednakże niezależnie od żądania wystawienia faktury, każdą taką transakcję należy potwierdzić innym dokumentem.

12. Sprzedaż posiłków.

- 1) Sprzedaż posiłków uczniom i pracownikom pedagogicznym zwolniona jest z opodatkowania pod warunkiem, że usługi te świadczone są przez:
 - a) szkoły, przedszkola publiczne i niepubliczne, szkoły wyższe, placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz żłobki,
 - b) regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej,
 - c) wpisane do rejestru prowadzonego przez wojewodę domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze i ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
 - d) placówki specjalistycznego poradnictwa,
 - e) placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku,
 - f) specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
- 2) Sprzedaż posiłków dokonywana przez podmioty niewymienione w pkt 1, a także sprzedaż na rzecz pracowników pedagogicznych opodatkowana jest przy zastosowaniu obniżonej stawki VAT, z wyjątkiem sprzedaży:
 - a) napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,2%,
 - b) napojów alkoholowych będących mieszaniną piwa i napojów bezalkoholowych, w których zawartość alkoholu przekracza 0,5%,
 - c) napojów, przy przygotowaniu których jest wykorzystywany napar z kawy lub herbaty, niezależnie od udziału procentowego tego naparu w przygotowywanym napoju,
 - d) napojów bezalkoholowych gazowanych,

- e) wód mineralnych,
 - f) innych towarów w stanie nieprzetworzonym opodatkowanych przy zastosowaniu podstawowej stawki VAT.
- 3) Sprzedaż towarów wymienionych w pkt 2 opodatkowana jest przy zastosowaniu podstawowej stawki VAT.
 - 4) W przypadku sprzedaży posiłków podstawę opodatkowania stanowi wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwoty VAT, czyli stanowi kwotę netto.
 - 5) W przypadku sprzedaży posiłków obowiązek podatkowy powstaje w momencie dostarczenia towaru. W przypadku gdy płatność z tytułu dostawy posiłków ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca), obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca).
 - 6) Jeżeli przed dniem wykonania dostawy posiłków nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.
 - 7) W przypadku sprzedaży posiłków zwolnionych z opodatkowania nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednakże każdą taką transakcję należy potwierdzić innym dokumentem.
 - 8) Obowiązek wystawienia faktury przy sprzedaży posiłków powstaje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Sprzedający posiłki ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym wykonano usługę
 - 9) Faktury dokumentujące sprzedaż posiłków zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

13. Świadczenie usług zakwaterowania.

- 1) W przypadku gdy usługi zakwaterowania świadczone są przez internaty i bursy na rzecz uczniów lub wychowanków szkół prowadzących te bursy i internaty, czynność taka podlega zwolnieniu z opodatkowania.
- 2) W przypadku gdy, usługi zakwaterowania świadczone są przez internaty i bursy na rzecz innych osób niż te, o których mowa w pkt 1, czynność taka podlega opodatkowaniu obniżoną stawką VAT.
- 3) W przypadku gdy usługi zakwaterowania świadczone są przez podmioty inne niż internaty, bursy, hotele, pensjonaty czynność taka podlega opodatkowaniu podstawową stawką VAT, o ile w ustawie VAT nie przewidziano dla takiej usługi stawki obniżonej lub zwolnienia.
- 4) W przypadku świadczenia usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Jeżeli transakcja podlega opodatkowaniu VAT, podstawę opodatkowania stanowi kwota netto.
- 5) W przypadku świadczenia usług zakwaterowania obowiązek podatkowy następuje z chwilą wykonania tych usług. W przypadku gdy płatność z tytułu wykonania tych usług

ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca), obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca).

- 6) Jeżeli przed dniem wykonania usług zakwaterowania nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności, w odniesieniu do wpłaconej części.
- 7) W przypadku świadczenia usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednakże każdą taką transakcję należy potwierdzić innym dokumentem.
- 8) Obowiązek wystawienia faktury w przypadku świadczenia usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy powstaje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący usługę zakwaterowania świadczoną przez internaty i bursy ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w którym wykonano usługę
- 9) Faktury dokumentujące świadczenie usług zakwaterowania świadczonych przez internaty i bursy zwolnionych z opodatkowania powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

14. Świadczenie usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania w rozumieniu przepisów o systemie oświaty (m. in. opłata za praktyki, opłata za kursy maturalne).

- 1) W przypadku gdy usługi kształcenia inne niż usługi kształcenia i wychowania w rozumieniu przepisów o systemie oświaty świadczone są przez jednostki objęte systemem oświaty (w rozumieniu przepisów o systemie oświaty), czynność taka podlega zwolnieniu z opodatkowania.
- 2) W przypadku gdy usługi kształcenia inne niż usługi kształcenia i wychowania świadczone są przez podmioty inne niż wymienione w pkt 1, czynność taka podlega opodatkowaniu przy zastosowaniu podstawowej stawki VAT, o ile w ustawie VAT nie przewidziano dla takiej usługi stawki obniżonej lub zwolnienia.
- 3) W przypadku świadczenia usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania podstawę opodatkowania stanowi wszystko, co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy. Jeżeli transakcja podlega opodatkowaniu VAT, podstawę opodatkowania stanowi kwota netto.
- 4) W przypadku świadczenia usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania oświaty obowiązek podatkowy powstaje z chwilą wykonania tych usług. W przypadku gdy płatność z tytułu wykonania tych usług ustalana jest dla określonego okresu (np. miesiąca) obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu tego okresu (np. ostatni dzień miesiąca).
- 5) Jeżeli przed dniem wykonania usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania w rozumieniu przepisów o systemie oświaty nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania takiej płatności w odniesieniu do tej części.

- 6) W przypadku świadczenia usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania nie występuje obowiązek wystawienia faktury dokumentującej taką transakcję. Jednakże każdą taką transakcję należy potwierdzić innym dokumentem.
- 7) Obowiązek wystawienia faktury przy świadczeniu usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania powstaje w sytuacji, gdy o wystawienie faktury zwraca się nabywca takiej usługi. Świadczący usługę kształcenia inną niż usługę kształcenia i wychowania ma obowiązek wystawienia faktury pod warunkiem, iż nabywca zgłosi swoje żądanie w tym zakresie w terminie 3 miesięcy od zakończenia miesiąca, w wykonano usługę. Jednakże każdą taką transakcję należy potwierdzić innym dokumentem.
- 8) Faktury dokumentujące świadczenie usług kształcenia innych niż usługi kształcenia i wychowania zwolnionych z opodatkowania, powinny obligatoryjnie zawierać podstawę prawną do zastosowania tego zwolnienia.

15. Sprzedaż złomu

- 1) W przypadku sprzedaży złomu (tj. towarów wymienionych w poz. 29-40 Załącznika nr 13 ustawy VAT) obowiązuje zasada odwrotnego obciążenia, która polega na przesunięciu obowiązku rozliczenia VAT należnego na podatnika, na rzecz którego jest dokonywana dostawa (nabywcę). Nie zwalnia to jednak dostawcy z obowiązku udokumentowania dokonanej dostawy fakturą oraz z wykazania tej dostawy w ewidencji VAT, a także w deklaracji VAT-7 (pole – „Dostawa towarów oraz świadczenie usług”, dla których podatnikiem jest nabywca zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 7 lub 8 ustawy) oraz deklaracji VAT-27.
- 2) Faktura wystawiana jest niezwłocznie po otrzymaniu dokumentu PZ (przyjęcie złomu) od Wykonawcy z podaną wagą złomu oraz ceną.
- 3) W przypadku sprzedaży złomu obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy lub otrzymaniem zaliczki (jeżeli nastąpiła wcześniej).

Rozdział 3

Zasady rozliczania podatku naliczonego

1. Prawo odliczenia VAT wprost.

Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy o VAT prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego (czyli odliczenia lub odzyskania VAT) przysługuje podatnikowi, o którym mowa w art. 15, w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych.

W świetle powyższych regulacji należy uznać, iż:

- 1) Jednostce przysługuje (pełne) prawo odliczenia VAT naliczonego od zakupów towarów i usług związanych wyłącznie z wykonywanymi przez tę jednostkę czynnościami opodatkowanymi VAT (np. zakup energii elektrycznej wyłącznie na potrzeby pomieszczenia wynajmowanego dla celów prowadzonej przez podmiot trzeciej działalności gospodarczej);
- 2) w przypadku, gdy nabywane towary lub usługi są związane wyłącznie z dokonywanymi

przez Jednostkę czynnościami, które mieszczą się w zakresie przedmiotowym ustawy o VAT, lecz które podlegają zwolnieniu z opodatkowania - jednostce nie przysługuje prawo odliczenia VAT naliczonego (np. nie będzie przysługiwać prawo odliczenia VAT naliczonego z faktur dokumentujących zakup usług sprzątania lokalu mieszkalnego wynajmowanego na cele mieszkaniowe).

2. Szczególna procedura odliczenia podatku naliczonego związanego z nabyciem pojazdów samochodowych oraz towarów i usług wykorzystywanych do eksploatacji pojazdów samochodowych.

- 1) W odniesieniu do pojazdów samochodowych oraz towarów i usług wykorzystywanych do ich eksploatacji przysługuje pełne bądź częściowe (50%) prawo do odliczenia podatku naliczonego wynikającego z faktur dokumentujących te zakupy.
- 2) W przypadku wykorzystywania pojazdów samochodowych wyłącznie do sprzedaży opodatkowanej przysługuje pełne prawo do odliczenia podatku naliczonego.
- 3) Pozostałe warunki, które powinny być spełnione w celu odliczenia podatku naliczonego od zakupów związanych z nabyciem pojazdów samochodowych oraz towarów i usług wykorzystywanych do eksploatacji tych pojazdów zostały określone w art. 86a ustawy o VAT.
- 4) W przypadku wykorzystywania pojazdów samochodowych do sprzedaży opodatkowanej i niedającej prawa do odliczenia podatku naliczonego (jak również na cele prywatne), przysługuje częściowe prawo do odliczenia podatku (50%) związanego z nabyciem pojazdów samochodowych oraz towarów i usług związanych z ich eksploatacją.
- 5) Jeżeli natomiast pojazdy samochodowe nie są wykorzystywane choćby w części do sprzedaży opodatkowanej to w odniesieniu do zakupu tych pojazdów oraz towarów i usług wykorzystywanych do ich eksploatacji, nie przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego.

3. Odliczenie podatku naliczonego przy zastosowaniu proporcji (wskaźnika struktury sprzedaży)

- 1) W odniesieniu do towarów i usług wykorzystywanych łącznie do sprzedaży opodatkowanej i zwolnionej z opodatkowania przysługuje prawo do odliczenia w części kwoty podatku naliczonego przy zastosowaniu tzw. wskaźnika struktury sprzedaży (WSS).
- 2) Wskazana powyżej zasada wyłącza możliwość odliczenia części kwoty podatku naliczonego od towarów i usług, wykorzystywanych jednocześnie do sprzedaży opodatkowanej, zwolnionej z opodatkowania i niepodlegającej opodatkowaniu.
- 3) Kwota podatku naliczonego stanowi kwotę podatku wynikającą z faktur dokumentujących zakup towarów i usług w odniesieniu, do których przysługuje częściowe prawo do odliczenia podatku naliczonego.
- 4) Wysokość wskaźnika struktury sprzedaży oblicza się jako roczny udział czynności opodatkowanych w ogólnej sprzedaży podlegającej opodatkowaniu, czyli sumie sprzedaży opodatkowanej i zwolnionej z opodatkowania. Obliczoną kwotę wyraża się procentowo.

- 5) Szczegółowe wytyczne w zakresie odliczania podatku naliczonego przy zastosowaniu WSS w odniesieniu do towarów i usług nie stanowiących środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych wskazane zostały w art. 90 ust 2-10 oraz art. 91 ustawy o VAT.
- 6) Natomiast szczegółowa procedura odliczania podatku naliczonego od towarów i usług stanowiących środki trwałe i wartości prawne i niematerialne określona została w art. 90 ust. 2-10, art. 90a, art. 90b oraz art. 91 ustawy o VAT.

4. Odliczenie podatku naliczonego przy zastosowaniu proporcji (pre-współczynnika).

- 1) W odniesieniu do towarów i usług wykorzystywanych łącznie do sprzedaży opodatkowanej i zwolnionej z opodatkowania oraz niepodlegającej opodatkowaniu, przysługuje prawo do odliczenia w części kwoty podatku naliczonego przy zastosowaniu tzw. pre-współczynnika.
- 2) Wskazana powyżej zasada wyłącza możliwość odliczenia części kwoty podatku naliczonego od towarów i usług, które nie są wykorzystywane choćby w części do sprzedaży zwolnionej z opodatkowania i niepodlegającej opodatkowaniu.
- 3) Kwota podatku naliczonego stanowi kwotę podatku wynikającą z faktur dokumentujących zakup towarów i usług w odniesieniu, do których przysługuje częściowe prawo do odliczenia podatku naliczonego.
- 4) Wysokość pre-współczynnika sprzedaży oblicza się jako roczny udział czynności opodatkowanych i zwolnionych z opodatkowania w ogólnej sprzedaży, czyli sumie sprzedaży opodatkowanej, zwolnionej z opodatkowania i niepodlegającej opodatkowaniu. Obliczoną kwotę wyraża się procentowo.
- 5) Szczegółowe wytyczne w zakresie odliczania podatku naliczonego przy zastosowaniu pre-współczynnika w odniesieniu do towarów i usług nie stanowiących środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych wskazane zostały w art. 86 ust. 2a-2h ustawy o VAT oraz rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu określania zakresu wykorzystywania nabywanych towarów i usług do celów działalności gospodarczej w przypadku niektórych podatników.
- 6) .Natomiast szczegółowa procedura odliczania podatku naliczonego od towarów i usług stanowiących środki trwałe i wartości prawne i niematerialne określona została w art. 90 ust. 2-10, art. 90a, art. 90b oraz art. 91 ustawy o VAT.
- 7) W przypadku nabycia towarów i usług w związku z realizacją inwestycji, które zostaną przekazane innym jednostkom organizacyjnym i będą wykorzystywane przez te jednostki organizacyjne do działalności gospodarczej (opodatkowanej i zwolnionej z VAT), GMK będzie przysługiwało prawo do odliczenia podatku naliczonego przy zastosowaniu tzw. pre-współczynnika obliczonego dla jednostki organizacyjnej wykorzystującej zakupione towary i usługi.

5. Wydatki związane zarówno z działalnością opodatkowaną / zwolnioną z VAT oraz z działalnością statutową (pozostającą poza zakresem VAT).

W celu określenia, czy w stosunku do ponoszonych przez miejskie Jednostki wydatków przysługuje prawo odliczenia VAT naliczonego – należy każdorazowo określić, czy wydatek ten:

- 1) został poniesiony wyłącznie w związku z działalnością „statutową” - **brak prawa do odliczenia VAT;**
- 2) został dokonany wyłącznie w związku z działalnością opodatkowaną VAT - w takim przypadku **należy odliczyć 100% VAT naliczonego wynikającego z faktury zakupowej;**
- 3) został dokonany wyłącznie w związku z działalnością zwolnioną z VAT - w takim przypadku **jednostce nie przysługuje prawo odliczenia VAT naliczonego;**
- 4) został dokonany w związku z działalnością zwolnioną z VAT oraz z działalnością „statutową” - w takim przypadku **nie przysługuje prawo odliczenia VAT naliczonego;**
- 5) został dokonany w związku z działalnością zwolnioną i opodatkowaną VAT (nie można wydzielić „części” w jakiej towar / usługa jest związana tylko z jednym rodzajem działalności) - w takim przypadku **przysługuje „częściowe” prawo odliczenia VAT naliczonego;**
- 6) został dokonany w związku z działalnością opodatkowaną VAT oraz działalnością „statutową” (nie można wydzielić „części” w jakiej towar / usługa jest związana tylko z jednym rodzajem działalności) - w takim przypadku **przysługuje „częściowe” prawo odliczenia VAT naliczonego.**
- 7) został dokonany w związku z działalnością zwolnioną z VAT, działalnością opodatkowaną VAT oraz działalnością „statutową” (nie można wydzielić „części” w jakiej towar / usługa jest związana tylko z jednym rodzajem działalności) - w takim przypadku **przysługuje „częściowe” prawo odliczenia VAT naliczonego.**

6. Roczna korekta pre-współczynnika i współczynnika.

Współczynnik oraz pre-współczynnik, który powinien być stosowany przez każdą z Jednostek w danym roku jest obliczany na podstawie danych historycznych.

Po zakończeniu danego roku dokonywana jest tzw. „roczna” korekta VAT, tj. podatnik jest zobowiązany:

- 1) ustalić pre-współczynnik i współczynnik za zakończony rok podatkowy (tzw. „ostateczny” pre-współczynnik i współczynnik) oraz
- 2) zastosować ostateczny pre-współczynnik i współczynnik do wydatków poniesionych w zakończonym roku podatkowym, od których podatek VAT był odliczony.

Powyższej korekty dokonuje się w rozliczeniach za styczeń roku następującego po zakończonym roku.

7. Roczna korekta VAT związana z nabyciem środków trwałych.

Odrębne zasady korekty zostały przewidziane dla wydatków związanych z nabyciem środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych (związanych z działalnością opodatkowaną i zwolnioną z VAT):

- 1) jeżeli wartość środka trwałego nie przekracza 15.000 zł, dokonuje się jednorazowej korekty w rozliczeniach za styczeń roku następującego po roku, w którym środek trwały został oddany do użytkowania.
- 2) w przypadku środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, których wartość przekracza 15.000 zł, innych niż nieruchomości i prawa wieczystego użytkowania korekty dokonuje się przez okres 5 lat, przy czym korekta w każdym z tych lat dotyczy 1/5 VAT

naliczonego.

- 3) w przypadku nieruchomości i prawa wieczystego użytkowania gruntów, korekty dokonuje się przez okres 10 lat, a korekta w każdym z tych lat dotyczy 1/10 VAT naliczonego.

W przypadku, gdy w okresie korekty, o której mowa powyżej nastąpi sprzedaż towarów lub usług podlegających korekcie, jeżeli towary te zostaną:

- 1) opodatkowane - w celu dokonania korekty przyjmuje się, że dalsze wykorzystanie tego towaru lub usługi jest związane z czynnościami opodatkowanymi;
- 2) zwolnione od podatku lub nie podlegały opodatkowaniu - w celu dokonania korekty przyjmuje się, że dalsze wykorzystanie tego towaru lub usługi jest związane wyłącznie z czynnościami zwolnionymi od podatku lub niepodlegającymi opodatkowaniu.

W takim przypadku korekta powinna być dokonana jednorazowo w odniesieniu do całego pozostałego okresu korekty. Korekty dokonuje się w deklaracji podatkowej za okres rozliczeniowy, w którym nastąpiła sprzedaż.

8. Terminy, w których dokonuje się odliczenia podatku naliczonego.

- 1) Prawo do odliczenia podatku naliczonego powstaje w miesiącu, w którym dochodzi do spełnienia następujących warunków:
 - a) powstał obowiązek podatkowy u sprzedawcy,
 - b) jednostka jest w posiadaniu faktury zakupu.
- 2) Jeżeli odliczenie podatku naliczonego nie zostało dokonane w rozliczeniu za miesiąc, o którym mowa w pkt 1 można dokonać odliczenia w rozliczeniu za jeden z dwóch kolejnych okresów rozliczeniowych.
- 3) Jeżeli nie zostało dokonane odliczenie podatku naliczonego, pomimo przysługującego prawa, w rozliczeniach, o których mowa w pkt 1 i 2 możliwe jest dokonanie odliczenia podatku naliczonego najpóźniej w terminie 5 lat od początku roku, w którym powstało prawo do odliczenia. Realizacja prawa do odliczenia podatku naliczonego następuje poprzez korektę rozliczenia, w którym powstało prawo do odliczenia VAT (patrz pkt 1).
- 4) W przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów podatnik może dokonać odliczenia, jeśli otrzymał fakturę dokumentującą dostawę towarów, która stanowi u niego WNT, w terminie trzech miesięcy od upływu miesiąca, w którym w odniesieniu do nabytych towarów powstał obowiązek podatkowy.
- 5) W przypadku gdy nabywca towaru lub usługi otrzymał fakturę korygującą zmniejszającą kwotę podatku naliczonego wynikającego z faktury pierwotnej, jest on zobowiązany do zmniejszenia kwoty podatku naliczonego w rozliczeniu za okres w którym tę fakturę korygującą otrzymał. Jeżeli nie dokonano obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego określonego w fakturze pierwotnej, której korekta dotyczy, obniżenia podatku należnego dokonuje się w rozliczeniu za okres w którym podatnik otrzymał fakturę korygującą.

9. Dokumenty, na podstawie których dokonuje się odliczenia podatku naliczonego.

1. Dokumenty, na podstawie których dokonuje się odliczenia podatku naliczonego stanowią:

- a) faktury dokumentujące zakup towarów i usług,
 - b) faktury dokumentujące dokonanie całości lub części zapłaty przed nabyciem towaru lub części usługi,
 - c) w przypadku importu towarów kwota VAT wynikająca z dokumentu celnego lub deklaracji importowej,
 - d) faktury wystawione przez nabywcę w przypadku zakupu produktów rolnych od rolnika ryczałtowego,
 - e) dowody księgowe lub faktury wewnętrzne wystawione przez nabywcę towarów i usług w przypadku gdy dla tych towarów i usług stosuje się procedurę odwróconego obciążenia,
 - f) dowody księgowe lub faktury wewnętrzne wystawione przez nabywcę w przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów,
 - g) dowody księgowe lub faktury wewnętrzne wystawione przez nabywcę w przypadku importu usług,
 - h) faktury dokumentujące dostawę towarów, które stanowią u nabywcy wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów.
2. Odliczenie VAT możliwe jest również na podstawie korekt faktur i duplikatów faktur stanowiących dokumenty pochodne dokumentów wymienionych w pkt 1.

Rozdział 4

Dokumentowanie transakcji

1. Szczegółowe zasady dokumentowania transakcji sprzedaży i zakupu towarów i usług zawarte są w załączniku nr 3 pn. „Zasady planowania, dokumentowania, ewidencjonowania (wraz ze schematami księgowania) i sprawozdawczości w zakresie rozliczania VAT w GMK oraz przepływy finansowe”.

2. Faktura

- 1) W przypadku dokonywania dostawy towarów lub świadczenia usług na rzecz podatników VAT lub osób prawnych niebędących podatnikami powstaje obowiązek wystawienia faktury, która zawiera następujące elementy:
 - a) datę wystawienia;
 - b) kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę;
 - c) imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy;
 - d) numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku;
 - e) numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi;
 - f) datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury;

- g) nazwę (rodzaj) towaru lub usługi;
 - h) miarę i ilość (liczbę) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług;
 - i) cenę jednostkową towaru lub usługi bez kwoty podatku (cenę jednostkową netto);
 - j) kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, w tym w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty, o ile nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto;
 - k) wartość dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto);
 - l) stawkę podatku;
 - m) sumę wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku;
 - n) kwotę podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku;
 - o) kwotę należności ogółem.
- 2) W przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług zwolnionych z opodatkowania prawidłowo wystawiona faktura powinna zawierać:
- a) przepis ustawy albo aktu wydanego na podstawie ustawy, na podstawie którego podatnik stosuje zwolnienie od podatku,
 - b) przepis dyrektywy 2006/112/WE, który zwalnia od podatku taką dostawę towarów lub takie świadczenie usług, lub
 - c) inną podstawę prawną wskazującą na to, że dostawa towarów lub świadczenie usług korzysta ze zwolnienia.
- 3) W przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług, dla których obowiązującym do rozliczenia podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze jest nabywca towaru lub usługi, prawidłowo wystawiona faktura powinna zawierać wyrazy „odwrotne obciążenie”.
- 4) Kwoty podatku wykazuje się w złotych. Kwoty podatku wyrażone w walucie obcej wykazuje się w złotych, przy zastosowaniu przepisów ustawy o VAT stosowanych do określenia podstawy opodatkowania. Kwoty wykazywane w fakturze zaokrągla się do pełnych groszy, przy czym końcówki poniżej 0,5 grosza pomija się, a końcówki od 0,5 grosza zaokrągla się do 1 grosza.
- 5) Faktury wystawia się co najmniej w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje nabywca, a drugi zachowuje w swojej dokumentacji podatnik dokonujący sprzedaży.
- 6) Faktury dokumentujące dostawę towarów dokonywaną w trybie egzekucji, będących własnością dłużnika lub posiadanych przez niego z naruszeniem obowiązujących przepisów z tytułu której na dłużniku ciąży obowiązek podatkowy, wystawiają w imieniu i na rzecz dłużnika organy egzekucyjne określone w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Faktura korygująca

- 1) W przypadku gdy po wystawieniu faktury:
 - a) udzielono obniżki ceny w formie rabatu,
 - b) udzielono opustów i obniżek cen,
 - c) dokonano zwrotu podatnikowi towarów i opakowań,
 - d) dokonano zwrotu nabywcy całości lub części zapłaty (zaliczki),

- e) podwyższono cenę lub stwierdzono pomyłkę w cenie, stawce, kwocie podatku lub w jakiejkolwiek innej pozycji faktury
- podatnik wystawia fakturę korygującą.
- 2) Faktura korygująca powinna zawierać:
- a) wyrazy "FAKTURA KORYGUJĄCA" albo wyraz "KOREKTA";
 - b) numer kolejny oraz datę jej wystawienia;
 - c) dane zawarte w fakturze, której dotyczy faktura korygująca (datę wystawienia, kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę; imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy; numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku; numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi; datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury)
 - d) nazwę (rodzaj) towaru lub usługi objętych korektą;
 - e) przyczynę korekty;
 - f) jeżeli korekta wpływa na zmianę podstawy opodatkowania lub kwoty podatku należnego - odpowiednio kwotę korekty podstawy opodatkowania lub kwotę korekty podatku należnego z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku i sprzedaży zwolnionej;
 - g) w przypadkach innych niż wskazane w pkt powyżej - prawidłową treść korygowanych pozycji.
- 3) W przypadku gdy podatnik udziela opustu lub obniżki ceny w odniesieniu do wszystkich dostaw towarów lub usług dokonanych lub świadczonych na rzecz jednego odbiorcy w danym okresie, faktura korygująca (oprócz danych wymienionych w pkt 2) powinna zawierać wskazanie okresu, do którego odnosi się udzielany opust lub obniżka.
- 4) W przypadku, gdy podatnik obniża kwotę VAT należnego lub gdy faktura korygująca dotyczy pomyłki w kwocie VAT na fakturze, której dotyczy faktura korygująca, koniecznym jest posiadanie potwierdzenia odbioru faktury korygującej przez nabywcę towaru lub usługobiorcę.
- 5) Warunki posiadania przez podatnika potwierdzenia otrzymania faktury korygującej przez nabywcę towaru lub usługobiorcę nie stosuje w następujących przypadkach:
- a) eksportu towarów i wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów;
 - b) dostawy towarów i świadczenia usług, dla których miejsce opodatkowania znajduje się poza terytorium kraju;
 - c) sprzedaży: m.in. energii elektrycznej, ciepłej;
 - d) gdy podatnik nie uzyskał potwierdzenia mimo udokumentowanej próby doręczenia faktury korygującej i z posiadanych dokumentacji wynika, że nabywca towaru lub usługobiorca wie, że transakcja została zrealizowana zgodnie z warunkami określonymi w fakturze korygującej.

4. Nota korygująca

- 1) Nabywca towaru lub usługi, który otrzymał fakturę zawierającą pomyłki, z wyjątkiem pomyłek w zakresie:
 - a) miary i ilości (liczby) dostarczonych towarów lub zakresu wykonanych usług;
 - b) ceny jednostkowej towaru lub usługi bez kwoty podatku (ceny jednostkowej netto);
 - c) kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, w tym w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty, o ile nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto;
 - d) wartości dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto);
 - e) stawki VAT;
 - f) sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku;
 - g) kwoty podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku;
 - h) kwoty należności ogółem.- może wystawić fakturę nazywaną „notą korygującą”.
- 2) Nota korygująca wymaga akceptacji wystawcy faktury.
- 3) Nota korygująca powinna zawierać:
 - a) wyrazy "NOTA KORYGUJĄCA";
 - b) numer kolejny i datę jej wystawienia;
 - c) nazwę sprzedawcy i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy i numer za pomocą którego sprzedawca jest zidentyfikowany na potrzeby podatku, a także numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby VAT;
 - d) dane zawarte w fakturze, której dotyczy nota korygująca (datę wystawienia, kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę, imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy, numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku, datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury);
 - e) wskazanie treści korygowanej informacji oraz treści prawidłowej.

5. Duplikaty faktur

- 1) W przypadku gdy faktura będąca w posiadaniu nabywcy ulegnie zniszczeniu albo zaginie, sprzedawca wystawia ponownie fakturę na wniosek nabywcy.
- 2) W przypadku gdy faktura będąca w posiadaniu sprzedawcy ulegnie zniszczeniu albo zaginie, sprzedawca wystawia fakturę na podstawie danych zawartych w fakturze posiadanej przez nabywcę.
- 3) Faktura wystawiona ponownie powinna oprócz danych zawartych na fakturze pierwotnej zawierać wyraz "DUPLIKAT" oraz datę wystawienia duplikatu.

6. Faktura wewnętrzna

- 1) W odniesieniu do transakcji gdzie do naliczenia i odprowadzenia do urzędu skarbowego VAT zobowiązany jest nabywca, dokumentem rozliczeniowym w tym zakresie może być tzw. faktura wewnętrzna (dokument wewnętrzny). Faktura taka powinna zawierać następujące elementy:
 - a) datę wystawienia;
 - b) kolejny numer, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę;
 - c) imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy;
 - d) numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany na potrzeby podatku;
 - e) numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi;
 - f) datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub datę otrzymania zapłaty, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury;
 - g) nazwę (rodzaj) towaru lub usługi;
 - h) miarę i ilość (liczbę) dostarczonych towarów lub zakres wykonanych usług;
 - i) cenę jednostkową towaru lub usługi bez kwoty podatku (cenę jednostkową netto);
 - j) wartość dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartość sprzedaży netto);
 - k) stawkę podatku;
 - l) sumę wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku;
 - m) kwotę podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku;
 - n) kwotę należności ogółem.

7. Faktura „zaliczkowa”

- 1) W przypadku gdy, przed wykonaniem usługi lub przed dostawą towaru nastąpi częściowa lub całkowita płatność (zaliczka) przez nabywcę, to obowiązek podatkowy powstaje w dniu dokonania tej płatności w odniesieniu do wpłaconej części.
- 2) Wpłatę taką, dokonaną przez podatników VAT lub osób prawnych niebędących podatnikami należy udokumentować poprzez wystawienie faktury. Faktura „zaliczkowa” zawiera wszystkie elementy zwykłej faktury.
- 3) Faktury „zaliczkowej” nie wystawia się przy dokumentowaniu zaliczek na poczet:
 - a) wewnątrzspółnotowej dostawy towarów,
 - b) dostaw energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego,
 - c) świadczenia usług telekomunikacyjnych i radiokomunikacyjnych,
 - d) świadczenia usług związanych z uzdatnianiem i dostarczaniem wody za pośrednictwem sieci wodociągowych,
 - e) świadczenia usług najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze,
 - f) świadczenia usług ochrony osób oraz usług ochrony, dozoru i przechowywania mienia,
 - g) świadczenia usług stałej obsługi prawnej i biurowej,

- h) świadczenia usług dystrybucji energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego.
- 4) W przypadku gdy, faktura „zaliczkowa” nie obejmowała całości zapłaty za dostawę towaru lub świadczenie usługi, wystawia się fakturę „zaliczkową końcową”. Na takim dokumencie należy pomniejszyć sumę wartości towarów lub usług o kwotę otrzymanych części zapłaty, a tym samym pomniejszyć kwotę podatku o sumę kwot podatku wykazanego w fakturach dokumentujących otrzymanie części zapłaty.
Faktura „zaliczkowa końcowa” powinna zawierać wykaz numerów faktur „zaliczkowych” wystawionych przed dostawą towaru lub wykonaniem usługi
- 5) W przypadku gdy, faktura „zaliczkowa” obejmowała całość zapłaty za dostawę towaru lub świadczenie usługi, nie wystawia się faktury „zaliczkowej końcowej”.

8. Faktura uproszczona

- 1) Każdy podatnik VAT czynny lub zwolniony, bez względu na dokonanie rejestracji podatkowej, ma prawo do wystawienia faktury uproszczonej.
- 2) Możliwość wystawienia faktury uproszczonej powstaje, gdy kwota należności ogółem z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług nie przekracza kwoty 450 zł albo kwoty 100 euro (jeżeli kwota ta określona jest w euro), pod warunkiem, że zawiera dane pozwalające określić dla poszczególnych stawek podatku kwotę VAT.
- 3) Podatnik nie może wystawić faktury uproszczonej w celu udokumentowania transakcji w odniesieniu do:
 - a) sprzedaży wysyłkowej z terytorium kraju i sprzedaży wysyłkowej na terytorium kraju,
 - b) sprzedaży, dla której na fakturze nie jest podawany numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej, pod którym otrzymał on towary lub usługi (np. w przypadku sprzedaży dla osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, która dla transakcji zakupu nie występuje w charakterze podatnika VAT i zażądała faktury),
 - c) wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów,
 - d) dostawy towarów lub świadczenia usług podlegających opodatkowaniu na terytorium innego niż Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, dla których osobą zobowiązaną do zapłaty podatku od wartości dodanej jest nabywca towarów lub usług.
- 4) Faktura uproszczona, zawiera następujące elementy.
 - a) datę wystawienia,
 - b) kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę,
 - c) imię i nazwisko lub nazwę podatnika oraz jego adres,
 - d) numery, za pomocą których podatnik i nabywca są zidentyfikowani na potrzeby podatku,
- 5) Faktury uproszczone wystawia się w terminach przewidzianych dla zwykłych faktur.

9. Faktura – rolnik ryczałtowy

- 1) W przypadku gdy zakup produktów rolnych dokonywany jest od rolnika ryczałtowego zobowiązanym do wystawienia faktury z tytułu dokonania tej transakcji jest nabywca. Oryginał faktury jest przekazywany dostawcy.
- 2) Fakturę z tytułu zakupu produktów rolnych nabywca wystawia nie wcześniej niż 30 dnia przed datą powstania obowiązku podatkowego i nie później niż 15 dnia miesiąca, następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, dotyczy to również wpłaty zaliczki.
- 3) Faktura, dla rolnika ryczałtowego powinna zawierać, co najmniej:
 - a) imię i nazwisko lub nazwę albo nazwę skróconą dostawcy i nabywcy oraz ich adresy;
 - b) numer identyfikacji podatkowej lub numer PESEL dostawcy i nabywcy;
 - c) numer dowodu osobistego dostawcy lub innego dokumentu stwierdzającego jego tożsamość, datę wydania tego dokumentu i nazwę organu, który wydał dokument, jeżeli rolnik ryczałtowy dokonujący dostawy produktów rolnych jest osobą fizyczną;
 - d) datę dokonania nabycia oraz datę wystawienia i numer kolejny faktury;
 - e) nazwy nabytych produktów rolnych;
 - f) jednostkę miary i ilość nabytych produktów rolnych oraz oznaczenie (opis) klasy lub jakości tych produktów;
 - g) cenę jednostkową nabytego produktu rolnego bez kwoty zryczałtowanego zwrotu podatku;
 - h) wartość nabytych produktów rolnych bez kwoty zryczałtowanego zwrotu podatku;
 - i) stawkę zryczałtowanego zwrotu podatku;
 - j) kwotę zryczałtowanego zwrotu podatku od wartości nabytych produktów rolnych;
 - k) wartość nabytych produktów rolnych wraz z kwotą zryczałtowanego zwrotu podatku;
 - l) kwotę należności ogółem wraz z kwotą zryczałtowanego zwrotu podatku, wyrażoną cyfrowo i słownie;
 - m) czytelne podpisy osób uprawnionych do wystawienia i otrzymania faktury lub podpisy oraz imiona i nazwiska tych osób;
 - n) oświadczenie dostawcy produktów rolnych w brzmieniu: "Oświadczam, że jestem rolnikiem ryczałtowym zwolnionym od podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy VAT"
- 4) Podstawę opodatkowania w przypadku rolnika ryczałtowego dokonującego dostawy produktów rolnych dla czynnego podatnika VAT stanowi cena netto produktów sprzedawanych powiększona o kwotę zryczałtowanego VAT.
- 5) Zryczałtowany zwrot podatku zwiększa u nabywcy produktów rolnych (wystawca faktury VAT RR) kwotę podatku naliczonego, w rozliczeniu za okres rozliczeniowy, w którym dokonano zapłaty, pod warunkiem, że:
 - a) nabycie produktów rolnych jest związane z dostawą opodatkowaną;
 - b) zapłata należności za produkty rolne, obejmująca również kwotę zryczałtowanego zwrotu podatku, nastąpiła na rachunek bankowy rolnika ryczałtowego nie później niż 14. dnia, licząc od dnia zakupu, z wyjątkiem przypadku, gdy rolnik zawarł umowę z podmiotem nabywającym produkty rolne określającą dłuższy termin płatności;
 - c) w dokumencie stwierdzającym dokonanie zapłaty należności za produkty rolne zostaną podane numer i data wystawienia faktury potwierdzającej nabycie tych

produktów albo na fakturze potwierdzającej zakup produktów rolnych podano dane identyfikacyjne dokumentu stwierdzającego dokonanie zapłaty.

10. Faktura „mały podatnik”

- 1) W przypadku gdy transakcja dokonywana jest z przedsiębiorcą będącym „małym podatnikiem”, powstaje u niego obowiązek wystawienia faktury z tytułu dokonania tej transakcji
- 2) Mały podatnik, stosujący kasową metodę rozliczania VAT wystawia fakturę na takich samych zasadach co inne podmioty. Faktura wystawiana przez małych podatników powinna zawierać co najmniej:
 - a) datę jej wystawienia,
 - b) imiona i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług oraz ich adresy,
 - c) nazwę (rodzaj towaru lub usługi),
 - d) stawkę podatku,
 - e) sumę wartości sprzedaży netto z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku.
 - f) wyrazy "metoda kasowa"
- 3) Nabywca otrzymujący fakturę, wystawioną przez małego podatnika uzyskuje prawo odliczenia VAT naliczonego nie wcześniej, niż z chwilą jej zapłaty.

11. Faktura VAT marża

- 1) Fakturę VAT marża mogą wystawić podatnicy, którzy:
 - a) dokonują dostawy towarów używanych (np. komisy samochodowe),
 - b) sprzedają dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie i antyki,
 - c) świadczą usługi turystyki.
- 2) Prawidłowo wystawiona faktura VAT marża powinna zawierać następujące elementy:
 - a) odpowiednie oznaczenie faktury - w zależności od wykonywanej działalności podatnik powinien umieścić odpowiednią frazę:
 - "procedura marży dla biur podróży" - w przypadku świadczenia usług turystyki, dla których podstawę opodatkowania stanowi zgodnie z art. 119 ust.1 ustawy VAT kwota marży,
 - "procedura marży - towary używane" - w przypadku dostawy towarów używanych, dla których podstawą opodatkowania jest marża,
 - "procedura marży - dzieła sztuki" - w przypadku dzieł sztuki, dla których podstawą opodatkowania jest marża,
 - "procedura marży - przedmioty kolekcjonerskie i antyki" - w przypadku antyków, przedmiotów kolekcjonerskich, dla których podstawą opodatkowania jest marża;
 - b) datę wystawienia i kolejny numer;
 - c) imiona i nazwiska albo nazwy (skrótowe) sprzedawcy i nabywcy oraz ich adresy;
 - d) numery identyfikacji podatkowej sprzedawcy i nabywcy;
 - e) datę dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi, o ile taka data jest określona i różni się od daty wystawienia faktury; w przypadku sprzedaży o charakterze ciągłym podatnik może podać na fakturze miesiąc i rok dokonania sprzedaży;

- f) nazwę towaru lub usługi;
 - g) miarę i ilość sprzedanych towarów lub zakres wykonanych usług;
 - h) kwotę należności ogółem.
- 3) Oprócz wydawania klientowi faktury VAT marża dokumentującej transakcję, podatnicy zobowiązani są do wystawienia dodatkowego dokumentu, na którym znajdzie się szczegółowe rozliczenie. Dokument ten musi więc jasno wskazywać, po jakiej cenie przedsiębiorca nabył dany towar lub usługę, a po jakiej sprzedał - i jaka wartość marży powstała do opodatkowania przy tym zdarzeniu.
- Dokument ten nie jest wydawany klientowi, służy jedynie właściwemu rozliczeniu podatkowemu u sprzedawcy.

Rozdział 5

Zasady postępowania w przypadku odwróconego obciążenia

1. W przypadku transakcji dotyczących obrotu towarami wymienionymi w załączniku nr 11 do ustawy VAT oraz importu usług do rozliczenia kwoty podatku należnego zobowiązany jest nabywca, pod warunkiem, że:
 - 1) strony transakcji są czynnymi podatnikami VAT,
 - 2) czynność będąca przedmiotem transakcji nie jest zwolniona z opodatkowania.Faktura dokumentująca taką transakcję winna zawierać określenie „odwrotne obciążenie”.
2. Zasady powstawania obowiązku podatkowego, dla dostawy towarów objętych odwróconym obciążeniem oraz dla importu usług zależą od rodzaju tego towaru i usługi (art. 19a ustawy VAT).
3. W przypadku dostawy towarów objętych odwróconym obciążeniem oraz importu usług podstawę opodatkowania stanowi wszystko co nabywca zobowiązany jest zapłacić sprzedawcy.
4. W przypadku dostawy towarów objętych odwróconym obciążeniem oraz importu usług zastosowanie mają stawki VAT lub zwolnienia z opodatkowania, które byłyby właściwe dla dostawy towaru lub świadczenia usług gdyby czynności te były wykonywane na zasadach ogólnych (poza procedurą odwróconego obciążenia).
5. W związku z zakupem towaru objętego odwrotnym obciążeniem lub usługi od kontrahenta zagranicznego nabywca zobowiązany jest do naliczenia kwoty podatku należnego z tytułu dokonanej transakcji i ujęcia jej w rejestrze sprzedaży oraz wykazania w częściowej deklaracji za właściwy okres rozliczeniowy.
6. Szczególnym przypadkiem zastosowania procedury odwróconego obciążenia jest zakup towarów w ramach jednolitej gospodarczo transakcji.
7. Przez jednolitą gospodarczo transakcję rozumie się transakcję obejmującą umowę jeżeli w jej ramach występuje jedna lub więcej dostaw towarów nawet jeżeli są one dokonywane na podstawie odrębnych zamówień lub wystawianych jest więcej faktur dokumentujących poszczególne dostawy. Za jednolitą gospodarczo transakcję uznaje się również transakcję obejmującą więcej niż jedną umowę, jeżeli okoliczności towarzyszące tej transakcji lub warunki, na jakich została ona zrealizowana, odbiegały od okoliczności lub warunków

zwykle występujących w obrocie towarami. Pojęcie jednolitej gospodarczo transakcji obejmuje transakcje powyżej 20 000 zł. dotyczące dostaw towarów, w szczególności:

- 1) przenośne maszyny do automatycznego przetwarzania danych o masie ≤ 10 kg, takie jak: laptopy i notebooki; komputery kieszonkowe (np. notesy komputerowe) i podobne – wyłącznie komputery przenośne takie jak: tablety, notebooki, laptopy,
 - 2) telefony dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych – wyłącznie telefony komórkowe (w tym smartfony),
 - 3) konsole do gier wideo (w rodzaju stosowanych z odbiornikiem telewizyjnym lub samodzielnym ekranem) i pozostałe urządzenia do gier zręcznościowych lub hazardowych z elektronicznym wyświetlaczem – z wyłączeniem części i akcesoriów.
8. W przypadku wykorzystania zakupu objętego odwrotnym obciążeniem oraz importu usług do czynności opodatkowanych, nabywcy przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego na zasadach ogólnych.

Uwaga!

Od 1 stycznia 2017 roku szeroki katalog usług budowlanych wymienionych w załączniku nr 14 (poz. 2-48) do ustawy VAT objęty został tzw. mechanizmem odwrotnego obciążenia.

Nowe zasady dotyczą sprzedaży, w której:

- a) nabywca i usługobiorca są podatnikami VAT;
- b) usługodawca świadczy przedmiotowe usługi jako podwykonawca.

Oznacza to, że polscy i zagraniczni podwykonawcy usług budowlanych będą wystawiać faktury bez VAT. Nabywca tych usług będzie zobowiązany do rozliczenia zarówno podatku naliczonego i należnego z tytułu przeprowadzonej transakcji.

Katalog towarów objętych mechanizmem odwrotnego obciążenia znajdujący się w załączniku nr 11 do ustawy VAT z dniem 1 stycznia 2017 r. został rozszerzony o:

- a) srebro nieobrobione plastycznie lub w postaci półproduktu, lub w postaci proszku,
- b) złoto nieobrobione plastycznie lub w postaci półproduktu, lub w postaci proszku, z wyłączeniem złota inwestycyjnego w rozumieniu art. 121 ustawy, z zastrzeżeniem poz. 22b,
- c) platyna nieobrobiona plastycznie lub w postaci półproduktu, lub w postaci proszku,
- d) metale nieszlachetne lub srebro, platerowane złotem, nieobrobione inaczej niż do stanu półproduktu - wyłącznie srebro, platerowane złotem, nieobrobione inaczej niż do stanu półproduktu,
- e) metale nieszlachetne platerowane srebrem oraz metale nieszlachetne, srebro lub złoto, platerowane platyną, nieobrobione inaczej niż do stanu półproduktu - wyłącznie złoto i srebro, platerowane platyną, nieobrobione inaczej niż do stanu półproduktu,
- f) biżuteria i jej części oraz pozostałe wyroby jubilerskie i ich części, ze złota i srebra lub platerowane metalem szlachetnym - wyłącznie części biżuterii i części pozostałych wyrobów jubilerskich ze złota, srebra i platyny, tj. niewykończone lub niekompletne wyroby jubilerskie i wyraźne części biżuterii, w tym pokrywane lub platerowane metalem szlachetnym,

- g) elektroniczne układy scalone - wyłącznie procesory - jeżeli łączna wartość tych towarów w ramach jednolitej gospodarczo transakcji obejmującej te towary, bez kwoty podatku, przekracza kwotę 20 000 zł.

Rozdział 6

Procedura postępowania w odniesieniu do nieściągalnych wierzytelności (złe długi)

1. W przypadku niezapłaconych wierzytelności dla których upłynęło 150 dni od daty terminu płatności możliwe jest skorzystanie z procedury postępowania w odniesieniu do nieściągalnych wierzytelności, pod warunkiem, że:
 - 1) wierzytelność nie została zbyta,
 - 2) od daty wystawienia faktury dokumentującej wierzytelność nie upłynęły 2 lata licząc od końca roku, w którym została wystawiona,
 - 3) czynność została dokonana na rzecz podatnika VAT zarejestrowanego jako podatnik VAT czynny, nie będącego w trakcie postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji (informacje te dostępne są na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości – <https://ems.ms.gov.pl/krs/wyszukiwaniepodmiotu>),
 - 4) na dzień poprzedzający dzień złożenia deklaracji podatkowej, w której dokonana zostanie korekta wierzyciel i dłużnik są zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni,
 - 5) na dzień poprzedzający dzień złożenia deklaracji podatkowej, w której dokonana zostanie korekta dłużnik nie jest w trakcie likwidacji (co może potwierdzić wydruk ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości).
2. Korekty deklaracji VAT dokonuje się poprzez obniżenie kwoty podatku należnego oraz podstawy opodatkowania wynikającej z faktury dokumentującej nieściągalną wierzytelność.
3. Korekty dokonuje się w rozliczeniu za okres, w którym upływa 150 dni od daty terminu płatności wierzytelności, określonego w umowie lub na fakturze.
4. W przypadku gdy po złożeniu deklaracji podatkowej, w której dokonano stosownej korekty należność zostanie uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie, koniecznym jest zwiększenie podstawy opodatkowania oraz kwoty podatku należnego w rozliczeniu za okres, w którym należność została uregulowana lub zbyta. W przypadku częściowego uregulowania należności, podstawę opodatkowania oraz kwotę podatku należnego zwiększa się w odniesieniu do tej części.

Rozdział 7

Czynności nieodpłatne

1. W przypadku gdy przedmiotem nieodpłatnej dostawy jest towar w odniesieniu do którego nie przysługiwało w całości lub części prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tego towaru lub jego części składowych, to czynność taka uznawana jest za niepodlegającą opodatkowaniu.
2. W przypadku gdy przedmiotem nieodpłatnej dostawy jest towar w odniesieniu do którego przysługiwało w całości lub części prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę

podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tego towaru lub jego części składowych, czynność taka powinna zostać opodatkowana na zasadach właściwych dla odpłatnej dostawy towarów.

3. W przypadku gdy przedmiotem nieodpłatnego świadczenia jest usługa wykonywana w ramach prowadzonej działalności(np.: wynika ze statutu), czynność taka uznawana jest za niepodlegającą opodatkowaniu.
4. W przypadku gdy przedmiotem nieodpłatnego świadczenia jest usługa wykonywana poza prowadzoną działalnością, czynność taka opodatkowana jest na zasadach właściwych dla odpłatnego świadczenia usług.
5. W przypadku gdy nieodpłatne świadczenie usług wykonywane jest przy użyciu towarów w odniesieniu, do których przysługiwało w całości lub części prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów lub ich części składowych, czynność taka opodatkowana jest na zasadach właściwych dla odpłatnego świadczenia usług.
6. W przypadku gdy nieodpłatne świadczenie usług wykonywane jest przy użyciu towarów w odniesieniu, do których nie przysługiwało w całości lub części prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów lub ich części składowych, czynność taka nie podlega opodatkowaniu.